

Polítiques lingüístiques per a una llengua amb futur

written by Redacció Unilateral | 7 de juliol de 2016

Aquest matí s'ha celebrat a l'Ateneu Barcelonès la quarta edició de la *Jornada Llengua i Societat als Territoris de Parla Catalana. Polítiques lingüístiques per a una llengua amb futur*. En el transcurs de la jornada s'han analitzat les dades demogràfiques, els coneixements lingüístics, els usos interpersonals i els usos lingüístics de consum i serveis, a més de les representacions de la llengua. Finalment s'ha fet un balanç global i s'han abordat les perspectives de futur. Hi han intervingut els sociolingüistes Joan Solé, Vanessa Bretxa, Vicent Moreno i Natxo Sorolla. Les conclusions han anat a càrrec de Miquel Àngel Pradilla i Francesc Xavier Vila.

Així, s'ha constatat que al conjunt de territoris de parla catalana, creix la consciència que la llengua és un valor compartit entre tots els territoris i s'eixamplen, per tant, les oportunitats de col·laboració institucional. I que aprendre català i identificar-se amb la llengua és arreu una poderosa via per expressar la voluntat d'integració. Malgrat les dificultats, les dades mostren que les iniciatives públiques i privades fan que cada vegada més els catalanoparlants s'alfabetitzin en la seva llengua.

Coneixements de català

L'anàlisi de la situació s'ha basat en els resultats de set enquestes sociolingüístiques que s'han portat a terme entre 2013 i 2015 i que han estudiat a fons especialistes dels diversos territoris. Els resultats mostren que es configura un bloc territorial que avança cap a la universalització del coneixement, en què destaquen la Franja, Catalunya i les Illes Balears, en contrast amb la Catalunya del Nord. La capacitat

d'entendre el català se situa al 94,3% a Catalunya, entre el 77,7 i el 96,4% al País Valencià, al 96,8% a les Illes Balears, al 94,1 % a la Franja, al 61,1 % a la Catalunya del Nord i al 88,2% a l'Alguer.

Quant a la possibilitat de parlar, el bloc territorial (Catalunya, Illes Balears i la Franja), es manté al voltant del 80%. A l'Alguer (50,5%) i a la Catalunya del Nord (35,4%) la disponibilitat oral de la llengua és molt baixa. La zona catalanoparlant del País Valencià, amb prop de la meitat de la població que declara no saber parlar la llengua, mostra un àmbit de millora molt important.

Pel que fa a l'habilitat de saber llegir, es manté el mateix esquema territorial. A la Franja i a l'Alguer, el fet que la llengua catalana no tingui presència reglada en l'ensenyament fa que els percentatges siguin menors que els de l'habilitat de la parla.

L'habilitat més deficitària és la de saber escriure. L'impacte del pes de la llengua catalana en els models educatius i les polítiques lingüístiques impulsades per les administracions són determinants en l'adquisició d'aquesta habilitat.

Llengua inicial, llengua d'identificació i llengua habitual

El percentatge de població que té el català com a llengua inicial és, per ordre descendent: País Valencià (53%), la Franja (52%), Illes Balears (38%), Catalunya (31%), Andorra (27%), l'Alguer (17%) i Catalunya del Nord (9%).

A Catalunya la llengua inicial (31%) és inferior a la llengua identificació i habitual (36%), la qual cosa significa que es manté el poder d'atracció del català cap a nou parlants. Al País Valencià (zona valencianoparlant), el 53% de la població ha après el valencià a la família.

A la Franja, el 52% té el català com a llengua inicial i, de fet, és el territori amb una proporció més alta de parlants de llengua primera català. Hi ha una lleugera reducció pel que fa a llengua d'identificació i llengua habitual (51% i 50%) respectivament.

Quant a les persones que tenen com a llengua d'identificació el català, els percentatges més elevats (51,4%) s'obtenen a la Franja mentre que a la Catalunya del Nord baixen fins al 4,1%. A Andorra es troben al 41,3%, a les Illes Balears al 40,5% i a Catalunya al 36,4 %.

Les persones que consideren que el català és la seva llengua habitual són el 49,6% a la Franja, el 45,6% a Andorra, el 36,8% a les Illes Balears i el 36,3% a Catalunya. A l'Alguer la xifra baixa fins al 8,8% i a la Catalunya del Nord es redueix a l'1,3 %.

Usos al comerç i a l'administració

L'ús del català al comerç de proximitat és superior a Andorra i la Franja, amb xifres d'ús del català a l'entorn del 50%. A Andorra l'ús del català en el comerç de proximitat és clarament superior a l'ús del castellà, però a la Franja ambdues llengües tenen un percentatge similar.

A Catalunya i les Illes Balears l'ús del català és important, amb valors que s'aproximen al 40%. L'ús del castellà és sensiblement superior. L'ús del valencià al País Valencià se situa al 26%, i l'ús del castellà hi és molt majoritari (60%).

A la Catalunya del Nord i l'Alguer el francès i l'italià, respectivament, són llengües hegemòniques en el comerç, tant el de proximitat com els centres comercials.

Pel que fa a l'ús del català a l'administració, a Andorra l'ús del català de la població als comuns és majoritàriament el català (86,2%). A Catalunya és sensiblement superior l'ús del

català (50,5%), que no pas el del castellà, mentre que el percentatge a les Illes Balears i la Franja (40,6% i 38,8%, respectivament) és sensiblement inferior que l'ús del castellà.

A l'Alguer i la Catalunya del Nord l'ús de l'italià i el francès, respectivament, és hegemònic a l'administració local, tot i que a l'Alguer l'ús del català, sobretot combinat amb l'italià, té certa presència minoritària.

Consciència d'unitat

Quant a la consciència d'unitat de la llengua, s'identifiquen dos grups de territoris. D'una banda, Catalunya, Illes Balears, Andorra i la Franja, amb una important consciència d'unitat, i de l'altra, l'Alguer i la Catalunya del Nord, en què la percepció del català com a llengua unitària és menor. Al conjunt de territoris, el grau d'acord se situa a l'entorn del 8.

[jornades](#)